

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/377186984>

Religious harmony that reveals from the inscriptions at Budumuttāva

Article · January 2024

CITATIONS

0

READS

8

1 author:

Nadeesha Gunawardana

University of Kelaniya

28 PUBLICATIONS 9 CITATIONS

SEE PROFILE

සිංහල හා දෙමළ ජාතික සහ්යෝගීතාවේ අගය පටසන බුදුමූත්තාව දෙමළ සෙල්ලිපි

නදීජා ජර්මලී ගුණවර්ධන, ඉතිහාස අංශය, කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය

සමන් බන්ද හේරත්, ඉතිහාස අංශය, කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය

හැඳින්වීම

ත්‍රි.ව 1017 සිට ත්‍රි.ව 1070 දක්වා රක්බපාආණබණ්ඩ හෙවත් රක්වාණ සීමා කොට පැවති සොලි පාලනය කරණකාටගෙන වියේළයෙන් රජරට ප්‍රදේශයෙහි ද්‍රව්‍ය බලය සිසුයෙන් ව්‍යාප්ත වූ බව නොරහසකි. ත්‍රි.ව. 1070 දී දකුණු ඉන්දියාවේ පළමුවන වන කුලෝත්තුග දච්ච පළමුවන විජයබාහු, රජරටින් සොලින් පලවා හැර දීප සක්විති විය. එහෙත් මේ වන විට රජරට ස්ථීර නිවාස ග්‍රහණය කරගෙන සැලකිය යුතු ද්‍රව්‍ය ජ්‍යෙෂ්ඨ ජනගහණයක් සිටි බවට සාධක තිබේ. සොලි පාලන සමය තුළ ත්‍රිකූණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ විශාරය න්‍යාකරණය කළ සොලිහු, එයට "රාජරාජ පෙරැම්පල්ලි" යන නාමය දුන්හ. ත්‍රිකූණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ තිරියාය (ගිරිහඩු සැය) මේ කාලයේ දී "නාථනාර කෝවිල" නමින් හැඳින්වීමි. දීප සක්විති විමෙන් පසු ඇති වූ වේළයික්කාර කැරුල්ල මැඩපවත්වා ඔවුන් විශ්වාසවන්තව තබා ගැනීමේ දේශපාලන උපායක් ලෙස ඔවුන්ට දළදා වහන්සේගේ හාරකාරත්වය පැවරීමට පළමුවැනි විජයබාහු රුපුට සිදු වී තිබේ. ත්‍රි.ව. 1111 දී පළමුවන වන විජයබාහුගේ අභාවයෙන් පසු ඒකීය ශ්‍රී ලංකාව දේශපාලන ඒකක හතරකට බෙදී පැවතිමි. ත්‍රි.ව. 1111 සිට ත්‍රි.ව. 1153 අතර කාලයේ රජරට දක්වාණ දේශය, අවධාස් රට, දොලොස්දහස් රට යනුවෙන් දේශපාලන ඒකක වතුෂ්කයකට ශ්‍රී ලංකාව බෙදී පැවතිමි. අනුරාධපුර යුගයේ අවසාන හාගයේ හා පොලොන්නරු යුගයේ ආරම්භ අවධියේ වියේළයෙන් රජරට ප්‍රදේශයේ සමාජ සහ සංස්කෘතික පසුබිම නිරික්ෂණයට අදාළ වන අහිලේන අතර බුදුමූත්තාව සෙල් ලිපි තුන අතිශයින් වැදගත් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයේ වෙති. ඒවා මධ්‍යතන ශ්‍රී ලංකාවේ ද්‍රව්‍ය ආභාසය හෙළි කරන ප්‍රබල සන්නිවේදන මාධ්‍යයක්ව පවතී.

පිහිටි ස්ථානය

බුදුමූත්තාව කුරුණැගල දිස්ත්‍රික්කයට අයත් ප්‍රදේශයකි. නිකවැරවිය ප්‍රදේශයට සැතපුමක් පමණ වයම් දෙකින් බුදුමූත්තාව ග්‍රාමය පිහිටා ඇත. එහි මහනුවර යුගය නියෝගනය කරන මැත කාලීන වරිවිධියෙන් නිමවන ලද විජාර පරිග්‍රයක් ද වේ. එය පැරණි ගොඩනැගිලි නටබුන්වලින් ගේජව ඇති ගල්කණු යොදා ඉදිකරන ලද්දකැයි සැලකේ. මෙහි ද්‍රව්‍ය බසින් රවිත අහිලේන තිත්වයක් දක්නට ලැබේ. එනම්, ඉහත සඳහන්කරන ලද පැරණි ගල් කණු දෙකක දෙමළ ශිලා ලිපි දෙකක් ද, බෝමෙල්ව අසල තවත්

දෙමළ බසින් රචිත ශිලාලිපියක් ද දක්නට ලැබේ. මෙම පර්යේෂණ පත්‍රිකාවෙහි අප දෙදෙනාගේ අවධානයට යොමුවනුයේ, ඉහත කි ද්‍රවිඩ ශිලාලිපි ත්‍රිත්වයයි. මෙම ලිපි ත්‍රිත්වය වරින්වර උගතුන්ගේ අවධානයට යොමුවී ඇති බව මෙහිදී සඳහන් කළ යුතුවේ. මේ කාලය වන විට කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයෙහි බුදුමූත්තාව, මාගල වැනි ප්‍රදේශ ද්‍රවිඩ ජනතාව බහුලව නිවාසග්‍රහනය කළ ස්ථාන ලෙස ඉහත සෙල්ලිපි අධ්‍යාපනයනයේදී තහවුරුවේ.

සෙල්ලිපි සෞයා ගැනීම

ප්‍රථමයෙන්ම මෙම සෙල්ලිපි තුන පිළිබඳව අනාවරණය කරන ලද්දේ Ancient Inscription of Ceylon නම් කාන්තියෙහි රු. මුලර් මහතා විසිනි.¹ නමුත් එහි මෙම සෙල්ලිපි ත්‍රිත්වය පිළිබඳ පැහැදිලි විස්තරයක් අන්තර්ගත නොවේ. ඉන් පසුව මෙම සෙල්ලිපි පිළිබඳව Archaeological Survey of Ceylon, Annual report 1911-1912 හි² එවි. සි. පී. බෙල් මහතා අවධානයට ලක්කොට ඇත. පසුව The Ceylon Journal of Science³ හි භා Epigraphia Zeylanica vol. iii⁴ හි සෙනරත් පරණවිතාන මහතා විසින් දෙමළ සෙල්ලිපි දෙක පිළිබඳව කරුණු දක්වා ඇත.

බුදුමූත්තාව පළමු වන ද්‍රවිඩ ශිලාලේඛනය

පළමු වන බුදුමූත්තාව ද්‍රවිඩ ලිපිය හෙළි කරන ශිලාලේඛ වකුවර්ති වූ ශ්‍රී ජයබාහු රජු ගේ අට වන වර්ෂයෙහි මැදින් මස පුරුව පක්ෂයේ වතුළු වන දිනයෙහි (යාණ්ඩු වට්ටාවදු පංගුනි මුන්නාලම් පක්කම්) ශ්‍රී විරබාහු දේවගේ පංච ප්‍රධානයන් (ශ්‍රී විරබාහු දේවර පංච ප්‍රධානිගල්) පුරුව වාරිතු මාර්ගය නිරීක්ෂණය කොට වන්නාර්වරුන් හෙවත් රජකයන් සේවා කඩ කරන බව දැන ඔවුන් ලවා ඒ සේවා කරලීමට පනවන ලද ආයුෂක් මේ ලිපියෙහි දැක්වේ. මැදුරයන්ගොඩ විමලකිර්ති හිමියන් පවසන්නේ “මේ ලිපියෙහි එන ජයබාහුමද්ව අනායෝගු නොව මහලු විජයබාහුගේ සහෝදරයා සේ ගණන් ගත යුතුය” යන්නය.⁵

පෙර සිරිතට අනුව රජකයන් විසින් කම්මාලර ගෝත්‍රිකයන්ට කොටඟාලුව (වැඩිවියට පත් ලදුන්ට ඇදීමට දෙන වස්තුය) හා පාවාඩ ද මලුවුන් ගේ මුව වසන වස්තු ද දීම සිදු කිරීම වගකීමක් ලෙස ඉටු කළ ද, මේ කාලය වන විට ඒ සිරිතෙන් ඔවුන් බැහැරව සිටීම නිසා මේ ලිපිය සැලසුම් කිරීමට සිදු වූ බව පෙනී යයි. විරබාහු දේව ප්‍රාදේශීක පාලකයාට යළි මේ සිරිත පුනස්ථාපනය කරනු සඳහා බුදුමූත්තාව පළමු වන සෙල්ලිපිය සකස් කිරීමට සිදු වී තිබේ. කොටඟාලු ද, පාවාඩ ද, මලමිනි මුව වසන රේදී දීම යළි

¹ Muller. E (1883), *Ancient Inscription of Ceylon*, London: p.60.

² Bell. H.C.P (1915), *Archaeological Survey of Ceylon*, Annual report 1911-1912, Colombo, p.115.

³ Hocart A. M and Paranavitana. S (1933), *The Ceylon Journal of Science*, vol. II ed. Colombo, p. 117.

⁴ Paranavitana. S (1933) (edited), *Epigraphia Zeylanica*, vol. iii, Humphrey Milford Oxford University Press, Amen House, E.C., pp. 302-312.

⁵ මැදුරයන්ගොඩ විමලකිර්ති (1958), ශිලාලේඛන සංග්‍රහය, වෙළුම III, සි. පී. දොඩින්ගොඩ සහ සමාගම, පි. 198.

නොකඩවා පවත්වන්ට තියම කරන මේ ලිපිය කළේපාන්තරයක් තෙක් (පුගාන්දමේ අලුවුම්) පවත්වන්නට (නිර්පදාහ) නිර්දේශ කර තිබේ.

මේ ලිපිය හෙළි කරන පරිදි විරභාසු දේශයන්ගේ ප්‍රධානයන් කළ නිරීක්ෂණයකින් තදනන්තරව මේ ලිපිය සැලසුම් කර තිබේ. පංච ප්‍රධානයෝග් වනාහි රුෂ්න්ට රාජ්‍ය සූත්‍රය පවත්වා ගැනීමේ දී අනුශාසනා දුන් ඉහළ පෙලේ ප්‍රහුවරු වූහ. සේනාපති, භාණ්ඩාගාරික, ලේකම්, ඇජා (අංදිපාද) මාපා (මහාදිපාද) යන පංච පුද්ගලයන් රට අයත් විය.⁶ මේ ලිපියේ ඔවුනු පංච ප්‍රධානිගල් ලෙස හැඳින්වෙති. සේනාපති පුමුබ පංච ප්‍රධානයන් විසින් මෙහිදී පෙර සිරිත පරීක්ෂාකොට ඇත. මේ ලිපිය පිහිටුවන ලද්දේ මාක්කලිංගම් කණවඩි, දාමාරන් හොරුවෙහි කාඩම් බණ්ඩාරත්තුල් හා විජයාබරණ යන දුව්ච තිලධාරීන් විසිනි. මෙම ලිපිය පිහිටුවේමට පෙර සිරිත පරීක්ෂා කොට ඇත්තේ රාජ සහාවේ සිටි පංච ප්‍රධානින්ය. මොවුන් බොහෝවේ සිංහල ජනය විය හැකිය. නමුත් ලිපිය ස්ථාපනය සිදුකරනු ලබන්නේ දුව්ච පුද්ගලයින් තිදෙනෙක් විසිනි. මොවුන්ගේ නම් ශිලාලේඛනයේ සඳහන් වීමෙන් මේ බව සැකයකින් තොරවම හදුනාගත හැකිවේ. මෙම සෙල්ලිපියෙහි අඩංගු නීතිමය කරුණ සම්පාදනයට සිංහලයන්ගේ මැදිහත්වීම ද එය ස්ථාපනය කිරීමට දුව්චයන්ගේ මැදිහත්වීම ද සුසංසේෂ්ග වූ බව ගම්භවේ. මෙහිදී සඳහන් කළ යුතු කවත් කරුණක් වන්නේ ලිපි ලේඛන සම්පාදනයේදී දුව්ච ජනයාගේ මැදිහත්වීම මේ කාලය වන විට සැලකිය යුතු අන්දමින් ඉහළ ගොස්ඇති බවය. මේ බව පනාකුවුව තඹ සන්නසින් ද විද්‍යමානය.⁷ එහි

“කැත්තෙහි අව සතවක් ද්වස් පිවින් මත්තෙහි මේ වැ (ව) ස්ථා කළ බවට

දෙමළලෙයේ දරු පොතැ අත්වර ලියන දෙවමි.”⁸

මෙහි “දෙමළලෙයේ දරු” යනුවෙන් සඳහන් වන්නේ දෙමළ ලේකම්වරයෙකු පිළිබඳවය. සොලී බලය මරුධනය කිරීමට නන් අයුරින් උපකාරීකළ බුද්ධ්‍යාචන් හෙවත් බුද්ධරාජට පිරිනමන ලද වරප්‍රසාද ලියා තැබුමේ දුව්ච ලේඛකයාගේ පොතෙහිය. බුද්ධිමත්තාව ප්‍රථම දුව්ච සෙල්ලිපියෙහි නීති සම්පදානය කරනුයේ සිංහලයන් විසින් වුවත් එය කෙටුම්පත් කොට ඇත්තේ දුව්චයන් විසිනි. 11 වන සියවසින් පසු කාලය වන විට නීති සම්පාදනය කොට ස්ථාපනය කිරීමේ කාර්යයයේදී සිංහල, දුව්ච යන දෙකාවිදාසයම එකතු වූ බව පෙනේ. ජාතික සම්ගියේ අගය පෙන්වන කැඩපතක් ලෙස මෙම බුද්ධිමත්තාව පළමු සෙල්ලිපිය පෙන්වා දිය හැකිය.

මෙකළ පවැති දේශපාලන මුහුණුවර දෙස බලන කළ වසර 53කට අසන්න කාලයක් වෝල ආධිපත්‍යට ලංකාව ගොදුරුව පැවතිණි. දැවැන්ත සටනක් කොට පළමු වන විජයභාසු රුෂ් සොලී බලය මරුධනයකළත්, ඉන් පසුව උදාවන කාලය තුළ සිංහල හා දුව්ච ජනයා ඉතාමත් සහයෝගයෙන් කටුයතු කළ බවට සාදක රාකියක් දක්නට ලැබෙන අතර ඉහත සඳහන් වනුයේ එයින් එක් අවස්ථාවක් පමණි.

⁶ එම.

⁷ Paranavitana. S & Godakumbura. C. E (1965) (edited), *Epigraphia Zeylanica*, vol. v, Government press Ceylon, pp. 1-26.

⁸ අමරවංශ හිමි කොත්මලේ (2017), *කොටුව සෙල්ලිපි*, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෞදරයෝ, මරදාන, පි. 345

இழுமின்காவ எல்வன டுவிசி கிலாலேவினய

இழுமின்காவ எல்வன டுவிசி செல் லிபிய டி அதிகெடிந் வீடுகள் வன அதர, மேய கல் கணுவக கொவா ஆத. சீய தத்காலை சுங்கைதிக தீவிதயே சீக ஢ேயைக் கூடுபத் கரந்நகி. போலூந்தரை காலய வன வித லங்காவீ ராஜே பாலகயன் ஢ேயைலான வல சுமத்திலிதாவ சுங்கா ஒங்கீய பானீவிச ஹ ஆகை வித வேல் ராஜவங்கிக குமாரிகாவன் ஆவாஹ கரநென சிரினு ஒக்நத லைவி. இழுமின்காவ எல்வன லிபியே ஒக்வேன வீரப்பெரூமால் போலூந்தரை மக பூரகுமினே பீயதுமன் வன வீரலாஹ, ஆடிபாடி வீய ஹகீ யை மேடுலயந்தொவி விமலகித்தி ஹிமியன் சைககரசி.⁹ கிலாலிபியேහி சுங்கன் வீரப்பெரூமல் யமி ஹெகின் பூரகுமினே பீயதுமா வீவஹாத், நமி ஒஹு ஆவாஹ கரநென சிரியே வேல் பலமுவன குலேந்துங ரத்தே யூவக வன (கொலூந்துங ஢ால ஢ேவர் திருமதலார்) "வீந ஒவல்லியார்வார்" நமி ரத குமரிய ஏவ மே லிபிய பவசகி. ஆய விசின் மாடல ஹெவத் வீதுமிலூமேச பூரயேஹி ரங்வர கோவிலே ஢ேவ பூர்தாவ றி஦ேஸா ஒர ஹா பவதிந தூரை (வந்தீராதீத்தவர் திந்ரை) ஒல்வநு சுங்கா (தரீய ஒவிவ) ஹொநிவேன ஢ாலூசீ மக பகநக் தவந லட ஏவ மேஹி கியவே. ஶீ பகந தா பகநக் வீ ஏவ டி ஒக்வே. இழுமின்காவ டுவிசி செல்லிபிவலே சுமகாலை நாப்கார (திரியாய - திதிபத்தபானை) ஹ ராஜராஜ பெரூமிபல்லீ கோவிலே (விஹார) பரிஞ்சே ஆதி செல்லிபி சுமங சிக்க வ சுலக்கந வித 12 வன சீயவச வீங்ஷயேன் ஹிந்டு சுமாஷ வாரினு மேந் ம கேவ வந்துங டி லாங்கிக சுமாஷயத பீவிச ஗ென சுங்கைதிக மிழுஷயக் ஆதி வீ யூயைக் குதிஹாசயூயாவ யேவர கரவன்னேய.

இழுமின்காவ தேவன டுவிசி கிலாலேவினய

மேய சுப்புகோஷாகார கல் பூவரைவக கொவா ஆத. மேம லிபிய மேம சீராநயவ யான விதை வித்தீதே விஹாரசீராநயவ யார 400கட பமன ஒட்டிந் பூவதி போல்வத்தகினி. மேம லிபிய பிலிடெலு செநாரத் பரஞ்சிவிதாந மகநா சுங்கன் கர ஆதத் திதி அந்தர்க்கநய பூகாயயவ பத் கொவ ஹொமாத.¹⁰ ஶீ. வீல்லிலெடி மகநா மேம லிபியேஹி அந்தர்க்கநய பூகாயயவ பத்திரிமே றித்சக கல நமூடு ஒஹு பூயத்தை டி ஆத.¹¹ மேம கிலாலேவினய கியவா பூகாயயவ பத்திரிமே தொரவய ஹிமிவநுயே லீசீ. பத்மநாதன் மகநாவய.¹² மேம செல்லிபிய ஆதாலத் கல் பூவரை விவித குறியூ சுங்கா ஹாவிதா கிரிம ஹேநு கொவதென வீடுகள் கரங்கு அந்தர்க்கநய திழுவேனே யை சீதியஹகீ கொவசீ விஹாங்கீ யோசீ ஆத.

⁹ மேடுலயந்தொவி விமலகிரசி (1958), ப. 202.

¹⁰ Parananitana. S (1933), p. 302.

¹¹ Velupillai. A (1987), “A note on a Fragmentary inscription of the Virokkoti From Budumuttava”, *Journal of Tamil Studies*, International institute of Tamil Studies, Madras, p. 57-65.

¹² Pathmanathan. S (1994), “The Tamil Slab inscription of the Virakkoti at Budumuttava, Nikaweratiya urbanization at Magala”, *The Sri Lankan journal of the humanities*, pp.15-30.

මෙහි අන්තර්ගතවනුයේ නානාදේසීන් නමින් වූ වෙළඳ කණ්ඩායමක් පිළිබඳව වූ ප්‍රගස්තියක්වේ. නානාදේසීන් විසින් ලංකාව තුළ පිහිටුවන ලද දිරිස සෙල්ලිපි අතරින් එකක් ලෙස මෙය සැලකිය හැකිය. මෙම සෙල්ලිපියේ “අක්ශ්‍යරුවන්පල්ලි” යනුවෙන් හඳුන්වා ඇත්තේ මෙම විභාරස්ථානය විය හැකිය. මෙම විභාරස්ථානය “අක්ශ්‍යරුවරුව” නමින් හැදින්වෙන වෙළඳ කණ්ඩායමක් අනුග්‍රහය දක්වා ඇති බව පෙනේ. එසේම “විරක්කොටෝ” නමින් හැදින්වෙන වෙළඳ කණ්ඩායමක් අනුග්‍රහය දක්වා ඇති බව පෙනේ. “විරක්කොටෝ” නමින් හැදින්වූ මෙම පිරිස නානාදේසීන්ට සම්බන්ධ පිරිසකි.¹³ “විරක්කොටෝයාර්” යනු එකාලොස්වන සියවෙස් ලංකාවේ සිටි තවත් වෙළඳ කණ්ඩායමක් බව මේ සම්බන්ධයෙන් ඇති තවත් මතයකි.¹⁴ මෙම කිලාලිපිය අධ්‍යායනයක යෙදෙන එස් පත්මනාතන් මහතා ප්‍රකාශ කරන්නේ මොවුන් යුතු හටයන් කණ්ඩායමක් වියහැකි බවය.¹⁵ මෙම සෙල්ලිපියෙහි පහළ කොටසේ යුද කොපුවක් ද, මුදල් පසුම්බියක් ද, දිග පිහියක් ද, දුන්නක් හා ර්තලයක් ද, වකගැසුණු කඩුවක්ද යනාදී වූ ආයුත කිහිපයක සටහන් දක්නට ලැබේ. එස් පත්මනාතන් මහතා

“The last but by no means the least important considerations the
fact that it contains the representations of the figures of a number
of weapons depicted in a manner not found elsewhere in
Sri Lanka and also probably not even in South India.”

යනුවෙන් මෙම ලිපියෙහි අන්තර්ගත ආයුත ප්‍රමාණය ඇතුළත් සෙල්ලිපියක් දකුණු ඉන්දියාවෙන් පවා හමුනොවන බව ප්‍රකාශ කරයි. සෙල්ලිපියෙහි අන්තර්ගත කරුණු අනුව පෙනී යන්නේ මාගල පිහිටි විභාරස්ථානයට දුව්ච වෙළඳ කණ්ඩායමක් හා දුව්ච යුතුව පිරිසක් විසින් ද අනුග්‍රහය දැක් වූ බවය.

වාග්විද්‍යාත්මක වැදගත්කම

තව ද බුදුමූත්තාව දුව්ච සෙල් ලිපි වාග් විද්‍යාත්මක දාෂ්ටීයකින් සලකන විට ද අතිශයින් වැදගත් වේ. පළමු වන බුදුමූත්තාව දුව්ච සෙල්ලිපිය ආරම්භ වනුයේ “ස්වස්ති” යන සංස්කෘත පදයෙනි. දෙවැන්න ආරම්භවන්නේ “ශ්‍රී ජය” යන සංස්කෘත පදයෙනි. තව ද එහි සංස්කෘත පද දුව්ච උරුවට හරවා යොදන ලද ස්ථාන ද වේ. “යුගාන්දරම්”, “පංචඛානිගල්” යන යෙදුම් මේට සාක්ෂාත් දරයි. තවද මෙහි පාවච යන සිංහල උක්තිය දුව්ච උච්චාරණ උරුවට අනුවර්තනය කර “පවාචෙයමු” ලෙස හාවිත කර තිබේ. තව ද “කොටහුව” යන සියබසේ උක්තිය “කොටටව්වත්ත්ත්” ලෙස යොදා තිබේ. මිගු සිංහලය දැඩිව

¹³ Ibid, p.24.

¹⁴ Indapala. K 1970, “Some medieval Mercantile communities of South India and Ceylon”, Journal of Tamil Studies, Vol II, no 2, **International Institute of Tamil Studies**, Madras, pp.1-15.

¹⁵ Pathmanathan. S (1994), p.25.

බලපවත්වන ලද පොලොන්නරු කාලයේ දී දුවිඩ වවන ද රාජියක් සිංහලයට පිවිස ගෙන තිබේ. බුදුමූත්තාව දෙවන ලිපියෙහි විකුම යන පදය යොදා ඇත්තේ “වික්කිරම” ලෙසිනි. දුවිඩ ආහාසයෙන් සිංහල වාක් කොළඹ පෝෂණය වීමේ පැහැදිලි ආරම්භයක් මේ යුගයෙන් පසු දැකීමට ද බුදුමූත්තාව දෙමළ සෙල් ලිපි ආධාර වේ.

නිගමනය

ත්‍රිව 4 වන සියවසේ සිටම මෙම පුදේශය කාෂිකාරමිකව දියුණුව පැවති බව මහසෙන් රජ විසින් ඉදිකරන ලද මහාගල්ල වැවෙන් පැහැදිලිවේ.¹⁶ මේ අනුව අපට පෙනී යන්නේ මාගල පුදේශය එකාලොස්වන හා දාලොස්වන සියවස්වන විට ඉතා දියුණු නගරයක් වන්නට ඇති බවය. තීතසම්පාදනයේ හා කෙටිමිපත් කිරීමේදී සිංහල දෙමළ දෙපිරිසම එක්ව කටයුතු කළ බව පෙන්වාදිය හැකිය. ජාතින් අතර විවාහ සඛැත්තා ගොඩනැගී තිබූ අතර මෙම ලිපි තුළින් කැටුවත්වන ආගමික සහජ්වනය අයය කළ යුතු තවත් කරුණකි. බුදුමූත්තාව විභාර පරිගුයේ ඇති මේ දුවිඩ සෙල් ලිපි තිත්වය තිහෙව සිටිමින් මධ්‍යතන යුගයේ සමාජ, සංස්කෘතික හා භාෂා ඉතිහාසයේ සැශ්වුණු කොන් අපට ජීවමානව සන්නිවේදනය කරයි. තව ද එක ම රක්තවරුන රුධිරය සිරුරේ දිව යන දුවිඩ සිංහලාදී හැම ජාතිකයෙකුටම එකම දම්වැලක පුරුශ් ලෙසින් අහින්නව සමාජයේ සහජ්වනයෙන් ජ්වත් වීමට උදාර පාඨමක් මේ බුදුමූත්තාව දුවිඩ ලිපි අපට ලබා දෙයි.

ආශ්‍රිත මූලාශ්‍රය

Bell. H.C.P (1915), *Archaeological Survey of Ceylon*, Annual report 1911-1912, Colombo, p.115.

Hocart A. M and Paranavitana. S (1933), *The Ceylon Journal of Science*, vol. II ed. Colombo, p. 117.

Indapala. K (1970), “Some medieval Mercantile communities of South India and Ceylon”, Journal of Tamil Studies, Vol II, no 2, *International Institute of Tamil Studies*, Madras, pp.1-15.

Mahāvāṃsa (1964), (trans.) Wilehlm Giger, London, 37:49.

Muller. E (1883), *Ancient Inscription of Ceylon*, London: p.60.

Paranavitana. S (1933) (edited), *Epigraphia Zeylanica*, vol. iii, Humphrey Milford Oxford University Press, Amen House, E.C., pp. 302-312.

¹⁶ Mahāvāṃsa (1964), (trans.) Wilehlm Giger, London, 37:49.

Paranavitana. S & Godakumbura. C. E (1965) (edited), *Epigraphia Zeylanica*, vol. v, Government press Ceylon, pp. 1-26.

Pathmanathan. S (1994), “The Tamil Slab inscription of the Virakkoti at Budumuttava, Nikaweratiya urbanization at Magala” *The Sri Lankan journal of the humanities*, pp.15-30.

Velupillai. A (1987), “A note on a Fragmentary inscription of the Virokkoti From Budumuttava”, *Journal of Tamil Studies*, International institute of Tamil Studies, Madras, p. 57-65.

අමරවංශ හිමි කොත්මලේ (2017), *කක්ෂීව සෙල්ලේපි*, ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ, මරදාන, පි. 345

මැදුලයන්ගොඩ විමලකිරිති (1958), *කිලාලේක්න සංග්‍රහය, වෙළුම III*, ඩී. ඩී. දෙශ්වින්ගොඩ සහ සමාගම, පි. 198.